

СИЛАБУС
з дисципліни «Основи менеджменту»
на отримання ступеню вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю
275 «Транспортні технології»
Освітньо-професійна програма «Транспортні технології»
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

Обсяг курсу – 3 кредити (ECTS): 14 годин лекції, 16 годин – практичні заняття, 60 годин – самостійна робота, залік.

Викладач курсу – **Смігунова Олена Вікторівна**, к.е.н., доцент кафедри організації виробництва, бізнесу та менеджменту (<http://new.khntusg.com.ua/staff/smigunova-olena-viktorivna>)

ОПИС КУРСУ

Пререквізити (базові знання необхідні для успішного опанування компетентностями). Базові знання з дисциплін: «Основи економічної теорії».

Постреквізити. Продовжують вивчення даного предмету наступні дисципліни: «Основи підприємництва та відкриття власної справи».

Коротка анотація дисципліни (загальна характеристика, особливості, переваги).

Дисципліна «Основи менеджменту» присвячена вивченню теорії та практики, рівнів та сфер менеджменту, законів організацій та організаційних процесів, принципів та функцій менеджменту, елементів організації та технології менеджменту, сутності і складових процесів управління, стилів та ефективності управління. Завдання менеджменту як науки є вивчення і застосування на практиці наукових підходів, принципів і методів, що забезпечують стійку, надійну, перспективну і ефективну роботу колективу (індивідуума) шляхом випуску конкурентоспроможного товару, роботи, послуги.

Вивчення даної дисципліни дає можливість студенту:

знати:

- сутність основних понять і категорій менеджменту та управління;
- принципи та функції менеджменту;
- суть організації та взаємозв'язку її внутрішніх елементів та зовнішнього середовища;
- система методів управління;
- основи планування, здійснення мотивування та контролювання;
- організація взаємодії та повноважень;
- зміст та характеристика основних типів організаційних структур управління;
- прийняття рішень у менеджменті;
- інформаційне забезпечення процесу управління;
- керівництво та лідерство, стилі управління;
- теорія конфліктів.

Вміти:

- визначати місію та цілі;
- аналізувати та будувати різні типи організаційних структур управління організацій;
- налагоджувати ефективні комунікації у процесі управління;
- здійснювати делегування;
- застосовувати технологію розроблення, прийняття та реалізації управлінських рішень;
- формувати організаційну культуру;
- визначати та оцінювати ефективність менеджменту.

Мета та основні задачі дисципліни.

Метою дисципліни «Основи менеджменту» є формування у майбутніх керівників сучасного управлінського мислення; формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями, зокрема в системі транспортних перевозок; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища; прийняття адекватних управлінських рішень в процесі управління організаціями.

Предметом вивчення «Основи менеджменту» є закономірності планування, організації, керування та контролю ресурсів організацій для результативного та ефективного досягнення їх цілей.

Для досягнення визначеної мети в процесі викладання курсу «Основи менеджменту» необхідно вирішити такі **завдання**:

- ознайомитися з теоретичними основами менеджменту, вивчити головні поняття та категорії дисципліни;
- розглянути історію розвитку менеджменту та його перетворення на систематизовану наукову дисципліну;
- навчити студентів сучасному управлінському мисленню;

- навчити технології реалізації функцій менеджменту;
- дати знання про сучасні ефективні організаційні структури менеджменту;
- привити навички застосування засобів впливу на трудовий колектив підприємства;
- рекомендувати раціональні форми управління людьми та способи забезпечення ефективної діяльності підприємств;

- навчити способам організації ефективних операційних процесів у торговельних підприємствах.

Компетентність, що забезпечує. Вивчення дисципліни забезпечує формування у фахівців здатності:

- виявляти головні риси організації як об'єкту управління, визначати елементи і компоненти організації і аналізувати їх вплив на її діяльність;

- давати характеристику основним теоріям мотивації людської діяльності;

- обґрунтовувати застосування методів менеджменту в процесі стимулювання поведінки працівників організації;

- розробляти управлінські рішення, обирати шляхи їх прийняття та прогнозувати наслідки їх реалізації;

- давати характеристику плануванню, організації, контролю та регулюванню як функціям менеджменту, розкривати роль інформації та комунікацій в управлінні;

- виявляти взаємозв'язок керівництва, лідерства, влади та впливу, визначати стилі керівництва;

- використовувати на практиці основи бізнес-етикету та ділового спілкування;

- давати оцінку соціально-економічної ефективності управління організаціями.

Результати навчання. За результатами вивчення курсу здобувачі вищої освіти можуть формулювати місію підприємства та побудувати дерево цілей діяльності підприємства; визначати можливості, сильні та слабкі сторони підприємства та робити прогнози зовнішнього середовища; стратегію діяльності по окремим функціональним напрямкам; основні заходи поточного плану діяльності підприємства як в цілому, так і по окремих функціях (підрозділах); основні заходи оперативного плану управління для адміністративних підрозділів підприємства.

Структура курсу

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Поняття, сутність, цілі та завдання менеджменту.

Тема 2. Організація як об'єкт управління. Внутрішнє і зовнішнє середовище організації.

Тема 3. Планування в організації. Організація та організаційні структури.

Тема 4. Значення поняття «мотивація», теорії мотивації.

Семінарські заняття:

Тема 1. Еволюція теорії та практики менеджменту

Тема 2 Swot-аналіз: сильні та слабкі сторони, можливості і загрози.

Практичні заняття:

Тема 3. Функціональний розподіл праці в апараті управління організацією.

Тема 4. Оперативний план роботи з персоналом.

Змістовий модуль 2.

Тема 5. Лідерство, керівництво, влада і особистісний вплив.

Тема 6. Конфлікти. Проблема запобігання, регулювання та розв'язання конфліктів.

Тема 7. Прийняття управлінських рішень.

Практичні заняття:

Тема 5. Аналіз та проектування організаційної структури, структури управління.

Тема 6. Оцінка ділових і особистих якостей керівників і спеціалістів. Мотивація трудової діяльності персоналу

Тема 7. Структура конфлікту. Визначення соціально-психологічного клімату в колективі.

Тема 8. Техніка проведення зборів (засідань, нарад).

Політика курсу – жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу.

Система оцінювання – оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: **модуль 1** – 50 % семестрової оцінки; **модуль 2** – 50 % семестрової оцінки.

Інформаційні ресурси

Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>

Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>

Бібліотека ХНТУСГ. URL: <https://library.khntusg.com.ua/>

Електронна бібліотека. URL: <http://lib.meta.ua/>

Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>

Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>

Державна служба статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>